

Preferencje partyjne na przełomie maja i czerwca

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badań Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Centrum Badania Opinii Społecznej z dużym sukcesem – wysokim poziomem realizacji (próba zrealizowana liczy 1308 osób) – zakończyło sondaż z serii „Aktualne problemy i wydarzenia”. Badanie przeprowadzone było, po raz pierwszy w Polsce w takiej skali, na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju w ramach procedury mixed-mode. Każdy respondent wybierał albo wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI), albo wywiad telefoniczny (CATI), albo samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

Zapewne epidemiczne i polityczne perturbacje związane z terminem wyborów prezydenckich, a w konsekwencji nieustannie podtrzymywane wśród Polaków napięcie polityczne, sprawiły, że w badaniu przeprowadzonym na przełomie maja i czerwca¹ rekordowe ponad cztery piąte ankietowanych (82%) zapowiedziało, że chciałoby wziąć udział w ewentualnych wyborach do Sejmu i Senatu. Nasze badanie na tradycyjnej próbie zostało zrealizowane po przeszło dwóch miesiącach przerwy spowodowanej obostrzeniami związanym z epidemią koronawirusa. W związku z utrzymującą się nadal na podobnym poziomie liczbą zachorowań na Covid-19, treść pytania o frekwencję wyborczą uległa niewielkiej modyfikacji. Zapytaliśmy Polaków, czy w najbliższą niedzielę wzięliby udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych, przy założeniu, że nie ma już pandemii. Tylko co jedenasty z badanych nie jest pewny, czy wzięliby udział w tych wyborach, taki sam odsetek odrzuca możliwość uczestniczenia w ewentualnym głosowaniu (po 9%).

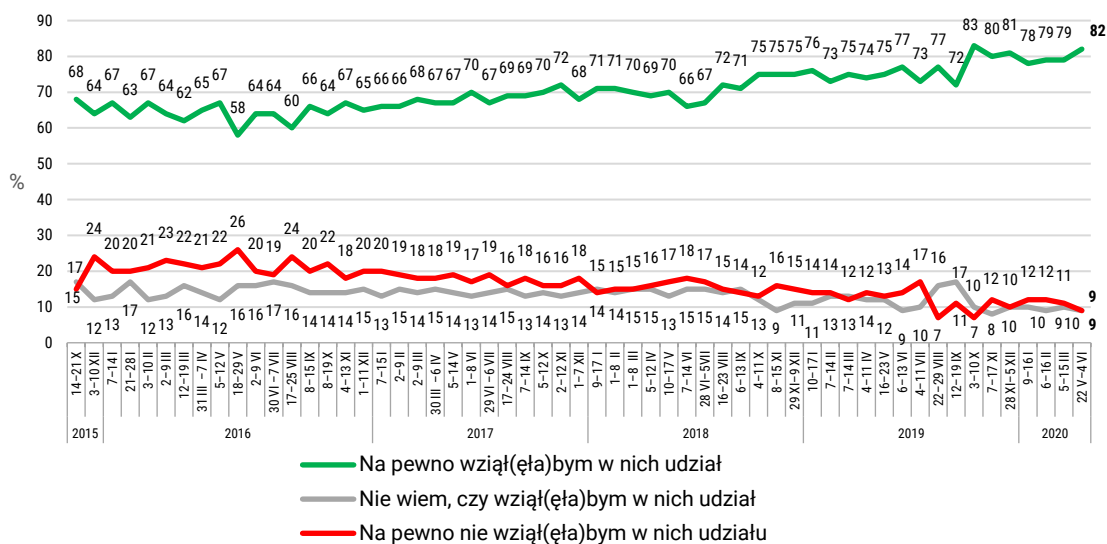
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (359) przeprowadzono na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców Polski w ramach procedury mixed-mode.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 22 maja do 4 czerwca 2020 roku na próbie liczącej 1308 osób (w tym: 61,6% metodą CAPI, 24,4% – CATI i 14% – CAWI).

RYS. 1. Gdyby nie było pandemii i wybory do Sejmu i Senatu odbywały się w najbliższą niedzielę, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?*

* Z powodu epidemii w tym miesiącu treść pytania jest nieco inna

Z obliczeń wyłączone odmowy odpowiedzi. Odsetki mogą nie sumować się do 100 ze względu na zaokrąglenie do jednostek

Czas obostrzeń dotyczących życia codziennego związanych epidemią, łącznie z okresem zakazu wychodzenia z domu zwanego lockdownem, zupełnie nie zmienił układu sił na scenie politycznej. Nadal wśród zdeklarowanych wyborców najwięcej zwolenników ma rządząca koalicja po przewodnictwem Prawa i Sprawiedliwości (46%). Majowo-czerwcowy wynik tego ugrupowania jest o 3 punkty procentowe niższy od wysokich notowań z marca, z okresu mobilizacji wokół rządzących, związanej z rozszerzającą się wówczas epidemią, a zbliżony do tych z końca ubiegłego i początku obecnego roku. Praktycznie nie uległa zmianie również liczba zwolenników najsilniejszego ugrupowania opozycyjnego. Na Koalicję Obywatelską chce głosować co piąty respondent wybierających się na wybory (20%, w porównaniu z marcem spadek o 1 punkt). Nieco więcej straciły pozostałe ugrupowania parlamentarne. Na trzecim miejscu naszego rankingu popularności partii politycznych znalazła się Konfederacja, której spadek notowań jest równie nieznaczny jak w przypadku KO (6%, spadek o 1 punkt). Kolejne ugrupowania – PSL-Koalicja Polska oraz Lewica, mające po 5% zwolenników, odnotowały większy ubytek zwolenników. W porównaniu z marcem poparcie dla PSL obniżyło się o 2 punkty procentowe, a w przypadku Lewicy o 3 punkty i jest to największy spadek odnotowany wśród ugrupowań opozycyjnych.

Na wysokim poziomie utrzymuje się odsetek osób chcących uczestniczyć w wyborach, ale niemających jeszcze sprecyzowanych preferencji – 13% ankieterowanych nie wie, na kogo zagłosowałoby w hipotetycznych wyborach (o 5 punktów więcej niż w marcu). W majowo-czerwcowym badaniu w kwestii preferencji partyjnych odnotowaliśmy wyraźny wzrost odmów odpowiedzi (4%, wzrost o 3 punkty procentowe).

Wszystkie zmiany w poparciu dla poszczególnych ugrupowań politycznych odnotowane w tym dwupółmiesięcznym przedziale czasu okazują się nieistotne statystycznie.

TABELA 1

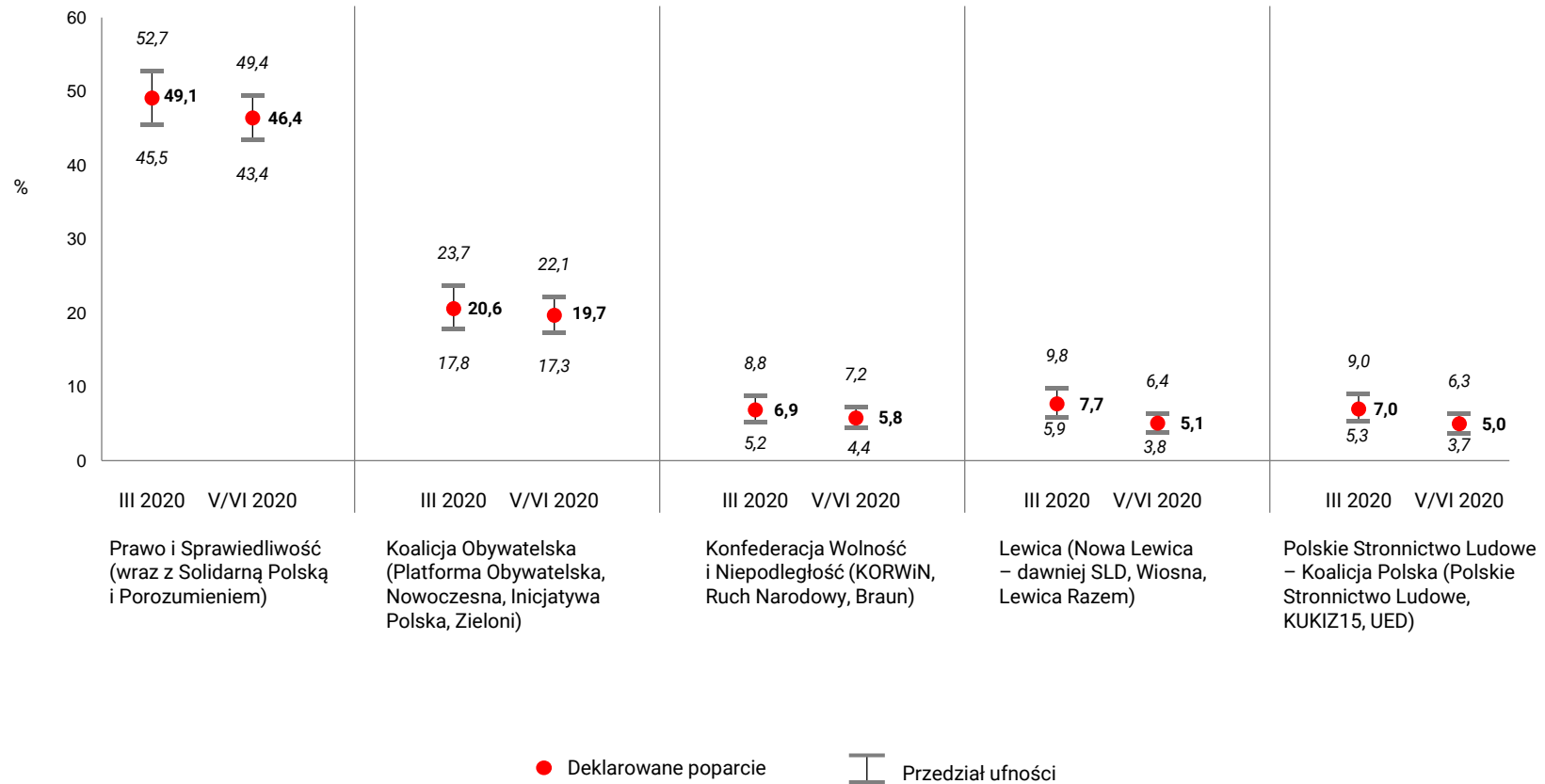
Odpowiedzi badanych deklarujących zamiar głosowania w wyborach parlamentarnych

Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 13 października br.? Na kandydata którego komitetu wyborczego głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	2019				2020				
	3–10 X	Wynik wyborów z dnia 13 X*	7–17 XI	28 XI – 5 XII	Na kandydata której partii/bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	9–16 I	6–16 II	5–15 III	22 V – 4 VI
	w procentach				w procentach				
KW Prawo i Sprawiedliwość (Prawo i Sprawiedliwość, Solidarna Polska, Porozumienie)	46	43,59	46	45	Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	44	44	49	46
KKW Koalicja Obywatelska PO .N IPL Zieloni (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	19	27,40	20	22	Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	23	24	21	20
KW Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	6	6,81	6	6	Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	5	6	7	6
KW Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL- Koalicja Polska – Polskie Stronnictwo Ludowe, Kukiz'15)	8	8,55	9	6	Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (Polskie Stronnictwo Ludowe, KUKIZ15, UED)	7	5	7	5
KW Sojusz Lewicy Demokratycznej („Lewica” – Sojusz Lewicy Demokratycznej, Wiosna, Lewica Razem)	9	12,56	12	11	Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	10	9	8	5
Inny komitet wyborczy	0	1,09	<1	1	Inna partia/ ugrupowanie	<1	<1	0	1
Trudno powiedzieć	11		6	8	Trudno powiedzieć	10	12	8	13
Odmowa odpowiedzi	1		1	1	Odmowa odpowiedzi	1	0	1	4
N=	839	18 470 710	793	784		835	788	731	1066

Odsetki nie sumują się do 100 ze względu na zaokrąglenia do pełnych jednostek

* Głosy ważne

RYS. 2. Poparcie dla partii i bloków politycznych (w procentach)

Poparcie dla rządzącej koalicji jest odwrotnie proporcjonalne do wysokości deklarowanych dochodów na osobę w rodzinie – wśród osób najmniej zarabiających (deklarujących dochód do 999 zł *per capita*) 68% popiera Prawo i Sprawiedliwość, wśród najlepiej zarabiających (powyżej 3000 zł *per capita*) – jedynie 25%. PiS ma zdecydowanie najwięcej zwolenników wśród osób o prawicowych poglądach politycznych (76%), respondentów słabiej wykształconych (z wykształceniem gimnazjalnym lub podstawowym – 72%, z zasadniczym zawodowym – 61%), osób religijnych, co najmniej raz w tygodniu uczestniczących w praktykach religijnych (częściej niż raz w tygodniu – 76%, raz w tygodniu – 61%) oraz wśród mieszkańców wsi (59%). Wśród grup społeczno-zawodowych najbardziej popierają rządzące ugrupowanie renciści (81%), emeryci (65%), rolnicy (63%), a także robotnicy (wykwalifikowani – 48%, niewykwalifikowani – 47%).

Z kolei Koalicja Obywatelska ma najwięcej sympatyków wśród zwolenników lewicy (43%) oraz osób o poglądach centrowych (33%), badanych mieszkających w dużych miastach (powyżej 500 tys. mieszkańców – 39%, od 100 tys. do 500 tys. mieszkańców – 29%), respondentów w ogóle nieuczestniczących w praktykach religijnych (35%), z wyższym wykształceniem (30%), o najwyższych dochodach *per capita* (powyżej 3000 zł – 29%). Wśród grup społeczno-zawodowych częściej niż inni KO popiera kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (39%), osoby pracujące na własny rachunek (30%) oraz pracownicy usług (29%).

Interesująco kształtują się zróżnicowania w poparciu dla mniejszych ugrupowań. Gdyby o wyniku wyborów parlamentarnych rozstrzygały głosy najmłodszych wyborców (do 24 roku życia) zwyciężyłaby w nich Konfederacja, mająca w tej grupie więcej zwolenników (26%) niż PiS (24%). Jeszcze wyraźniej jest ona faworytem uczniów i studentów (30%). Częściej niż inni popierają ją ponadto osoby o najwyższych dochodach (15%), a także średnim wykształceniu (10%), a w grupach zawodowych – pracownicy usług (12%). Lewicę, co oczywiste, poza największym wsparciem ze strony osób o lewicowych poglądach politycznych (20%), częściej niż inni popierają uczniowie i studenci (18%) oraz osoby do 24 roku życia (10%). Z kolei PSL ma najwięcej zwolenników wśród osób pracujących na własny rachunek (10%) oraz robotników wykwalifikowanych (9%), natomiast wśród rolników poparcie dla chłopskiej partii niewiele odbiega od średniej w całej populacji (6%), zaś pracujący w prywatnym gospodarstwie rolnym popierają ją równie często, co wszyscy inni (5%).

Okres epidemii i sprawa wyborów prezydenckich w maju, które się nie odbyły, nie wywołały większych zmian w układzie sił na naszej scenie politycznej. Na przełomie maja i czerwca elektoraty poszczególnych ugrupowań wydają się mocno utwierdzone w swoich wyborach. Nieznacznie straciły jedynie mniejsze partie opozycyjne – PSL i Lewica. Odnotowaliśmy natomiast wzrost odsetka wyborców niezdecydowanych. Warto odnotować jeszcze wzrost odsetka odmów odpowiedzi, bo może on świadczyć o atmosferze politycznej w kraju. Głosów tych raczej nie liczyłbym po stronie rządzących.

Opracował

Krzysztof Pankowski